



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС
основного освітнього компонента

Психологія безпеки особистості

підготовки магістрів

спеціальності 053 Психологія

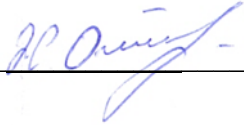
освітньо-професійної програми Клінічна психологія

*Силабус освітнього компонента
для денної форми навчання*

Силабус навчальної дисципліни «Психологія безпеки особистості» підготовки магістрів зі спеціальності 053 Психологія, ОПП «Клінічна психологія».

Розробник: Лазорко Ольга Валеріївна – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної та клінічної психології.

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: д.псих.н., професор  Журавльова О.В.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:



проф.Засєкіна Л.В.

I. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Спеціальність – 053 Психологія ОПП «Клінічна психологія»	Нормативна
		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>3</u>
Кількість годин/кредитів <u>150/ 5</u>		Лекції <u>26</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>24</u> год.
		Самостійна робота <u>90</u> год.
		Консультації <u>10</u> год.
ІНДЗ: <u>1</u>		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ППП: Лазорко Ольга Валеріївна

Науковий ступінь: доктор психологічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри загальної та клінічної психології

Контактна інформація: 050 5229454, lazorko.olha@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 111. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис дисципліни

1. Навчальна дисципліна «Психологія безпеки особистості» належить до циклу дисциплін професійної підготовки магістра, вивчається у третьому семестрі, формою контролю є екзамен. На вивчення навчальної дисципліни відведено 5 кредитів (150 годин), у тому числі: 26 годин лекційних, 24 год. практичних, 90 год. самостійної роботи.

Курс спрямовано на вивчення основних категорій психології безпеки особистості як новітнього напрямку психологічної науки, психологічних загроз та ризиків, які впливають на життя та ментальне здоров'я людини, індивідуально-психологічних якостей особистості та їх впливу на суб'єктивне відчуття безпеки, зовнішніх та внутрішніх чинників, що впливають на психологічний стан безпеки особистості, а також ознайомлення з прикладними аспектами безпеки та психологічними технологіями її забезпечення. Силабус ґрунтується на системному підході підготовки сучасних магістрів і компетентнісному підході до визначення якості підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти, здатних працювати відповідно до сучасних вимог.

Пререквізити: вступ до спеціальності, курсові роботи з діагностичної, консультативної та корекційно-психологічної діяльності, випускна кваліфікаційна робота, а також дисципліни з циклу професійної підготовки, зокрема: Психологія особистості; Соціальна психологія; Безпека життєдіяльності та охорона праці.

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія безпеки особистості» є формування в студентів цілісної системи знань і вмінь в галузі психології безпеки особистості. Також метою є трансляція загальнолюдських цінностей, деонтологічних основ професійної діяльності клінічного психолога.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування компетентності студентів в галузі психології безпеки особистості;
- сформувати у студентів базову систему наукових знань з психології безпеки як новітнього напрямку психологічної науки, сучасних теорій і концепцій щодо психології безпеки в цілому;
- сформувати навички аналізу проблем психології безпеки особистості, які є актуальними у сучасному суспільстві;
- підвищити рівень психологічної компетентності студентів у забезпеченні власної безпеки та практичної готовності особистості до здійснення безпечної професійної діяльності в освітніх установах, клінічній, психотерапевтичній та консультативній діяльності;
- дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів;
- виявляти ініціативу та соціальну відповідальність за результати прийняття рішень у різних нестандартних ситуаціях.

Основне завдання навчальної дисципліни – сприяти психологічній підготовленості магістрів до професійної діяльності.

2. Навчальна дисципліна спрямована на формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальна компетентність ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК2.** Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. **ЗК6.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). **ЗК7.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. **ЗК8.** Здатність розробляти та управляти проєктами

Фахові компетентності ФК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

ФК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

ФК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

ФК11. Розробляти й реалізовувати проекти з підтримки психічного здоров'я особистості.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН14. Розуміти важливість збереження здоров'я (власного та навколишніх) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ/ Лаб.	Сам. роб. /К.	Методи та технології викладання	Форма роботи/ форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади психології безпеки особистості						
Тема 1. Безпека особистості: міждисциплінарний підхід	17	4	2	10/1	лекція-командно-орієнтоване навчання / Office 365.	КДС
Тема 2. Нейропсихологія безпеки особистості, Полівагальна теорія (С.Порджес)	17	4	2	10/1	лекція-командно-орієнтоване навчання / Office365.	КДС
Тема 3. Зовнішні ризики та загрози безпеки особистості	17	4	2	10/1	лекція-командно-орієнтоване навчання / Office365.	ІРС/5
Тема 4. Індивідуально-психологічні якості особистості в контексті психології безпеки та їх психологічна діагностика	16	2	2	10/2	лекція-командно-орієнтоване навчання / Office365.	РМГ/5
Разом за модулем 1	67	14	8	40/5	-	10
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти психології безпеки особистості						

Тема 5. Інформаційна та економічна безпека особистості	17	2	4	10/1	лекція-командно-орієнтоване навчання / Office365.	P/10
Тема 6. Психологія безпеки освітнього середовища	17	2	4	10/1	лекція-командно-орієнтоване навчання Office365.	PK/10
Тема 7. Психологічна безпека особистості у клінічній та психотерапевтичній практиках	19	4	4	10/1	лекція-командно-орієнтоване навчання Office365.	PK/10
Тема 8. Технології забезпечення безпечної професійної взаємодії та самозбереження	30	4	4	20/2	лекція-командно-орієнтоване навчання Office365.	PMГ
Разом за модулем 2	83	12	16	50/5	-	30
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
ПМК						30
ІНДЗ						30
Всього годин/ Балів	150	26	24	90/10	150 год.	100 балів

Примітки:

Office 365 одна з форм навчання або симбіоз у формі он-лайн лекцій під час карантинних обмежень. Форма контролю: КДС – командна дискусія, РК – розв’язування кейсів, РМГ – робота в малих групах, ІРС – індивідуальна робота студентів, Р – реферат або аналітичне есе, ПМК – підсумкова модульна контрольна робота, К – консультації.

3. Завдання для самостійного опрацювання

Тема 1 . Психологічні техніки безпеки в ситуації примусу. Трикутник Карпмана(15 год.).

Завдання: ознайомитися із безпековим психологічним інструментарієм реагування в ситуації примусу.

Тема 2. Алгоритм та правила роботи в інтернеті: збереження психологічної безпеки (15 год.).

Завдання: проаналізувати особливості поведінки в інтернеті, у соціальних мережах. Визначити основні правила поведінки в мережі для забезпечення власної безпеки. Запропонувати інформацію щодо просвітницької роботи з підлітками щодо інтернет-залежностей та їх наслідків.

Тема 3. Психологічний супровід людей, що пережили травматичний досвід (15 год.).

Завдання: Вивчити та сформулювати алгоритм роботи психолога в кризових та екстремальних ситуаціях з різними категоріями населення.

Тема 4. Психологічна безпека на робочому місці (15 год.).

Завдання: запропонувати психологічний інструментарій підтримання психологічної безпеки під час виконання професійної діяльності (у різних галузях).

Тема 5. Психологічне благополуччя як стан безпеки особистості: поняття, діагностика та технології досягнення (15 год.).

Завдання: Здійснити аналіз наявних психодіагностичних інструментів визначення рівня

психологічного благополуччя різних категорій населення та підібрати технології досягнення та корекції стану.

Тема 6. Усвідомленість як механізм забезпечення психологічної безпеки особистості (15 год.).

Завдання: Вивчити та апробувати техніки майнфулнесс у роботі психолога.

ІНДЗ: Підготувати авторський майстер-клас щодо методів психічної саморегуляції та відновлення безпеки особистості (Орієнтовна тематика додається, можна запропонувати та узгодити власну тему, що стосується магістерського дослідження та його практичних аспектів).

Тематика майстер-класів щодо методів психічної саморегуляції та відновлення безпеки особистості

1. Антистресова аутофітотрегуляція
2. Ольфактотерапія
3. Фізична активність як турбота про безпеку тіла
4. Психотехнологія адаптивного біоуправління з біологічним зворотнім зв'язком (biofeedback)
5. Прогресивна м'язова релаксація
6. Систематична десенсибілізація
7. Техніки дихання антистрес (пранаяма)
8. Тілесно-орієнтовані техніки (Хакомі. Метод Фільденкрайза, Александера та ін.)
9. Медитація та її вплив на психічне здоров'я та психологічну безпеку особистості
10. Східні практики самозбереження (тайцзи, йога, цигун)
11. Нейро-лінгвістичне програмування (НЛП)
12. Когнітивні та раціонально-емотивні техніки А.Бека та А.Еліс
13. Психотехнології саногенного та позитивного мислення. Позитивні афірмації.
14. Психосинтез субособистостей
15. Гештальт-техніки усвідомлення потреб
16. Асертивні психотехнології: впевненість та комунікативні навички
17. Особиста саморегуляція часу (тайм-менеджмент)
18. Антистресові умови діяльності: поради психолога
19. Поведінковий та ситуативний захист від стресу
20. Антистресові психотехнології роботи зі сном та сновидіннями (нормалізація сну, психотехнології роботи зі сновидіннями)
21. Техніки емоційної свободи для відновлення стану безпеки особистості.

IV. Політика оцінювання

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані інтегральну, загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання.

Для усвідомленого й системного засвоєння курсу необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота студентів в усіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації, самостійна робота.

Контроль успішності студентів здійснюється з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання.

Аудиторні заняття переважно проводяться у вигляді лекцій, найчастіше – командно-

орієнтованих лекцій та командно-орієнтованих дискусій. Упродовж курсу застосовуються усі етапи командно-орієнтованого навчання: до-аудиторна підготовка, вирішення проблемних завдань (кейсів, проблемних задач), командні та між-командні дискусії, робота у малих групах.

Участь у цих видах робіт та представлення ІНДЗ є умовою допуску до ПМК та іспиту. За наявності поважних причин пропусків див. п. *Несвоєчасне виконання завдання*.

Здобувачам освіти може бути зараховано результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#) і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7.

Студенти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку студент інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених студентом отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

– 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт;

- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт;
- 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт;
- 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

За умови представлення здобувачами освіти документів (сертифікатів, свідоцтв тощо), що засвідчують отримані результати та відповідають тематиці, обсягу та результатам навчання, викладач може зарахувати відповідну тему згідно з розподілом балів за теми.

Підтвердження подається здобувачем освіти викладачеві курсу не пізніше ніж за 10 днів до дати останнього заняття з дисципліни. При цьому студент у встановлені терміни подає заяву на ім'я проректора та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету відповідно до схвальної резолюції проректора з навчальної роботи та рекрутації з урахуванням. [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#) і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7.

Несвоєчасне виконання завдання.

Студент, що з певних причин не відвідує лекції, зобов'язаний аргументувати свою відсутність і представити конспект пропущеного заняття. Якщо студент відсутній на практичному та лабораторному занятті, то, залежно від виду діяльності, передбаченого навчальною програмою, студент проходить усне опитування на пропущену тематику або демонструє навички роботи, що їх передбачено відповідним видом діяльності. Відсутність студента на ПМК оцінюється в «0» балів. Повторне написання ПМК можливе лише за наявності офіційного документу, який підтверджує вагому причину відсутності студента.

- За умови участі студентів у навчанні з елементами **дуальної освіти** передбачено можливість самостійного опрацювання студентами матеріалів навчальних занять протягом одного дня на тиждень та зарахування їхніх результатів до загальної кількості балів поточного контролю.

- *Процедура оскарження результатів контрольних заходів.*

- Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що його буде розглянуто згідно із

заздалегідь визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Враховуючи те, що основне завдання курсу – вдосконалення вмінь організовувати дослідження з урахуванням вимог етичних стандартів, підготовка документів до розгляду для Комітету з етики клінічних досліджень та оцінювання проєктів в якості експерта, поточний контроль представлений в оцінюванні дослідницьких вмінь студентів, що втілюється виключно у вигляді ІНДЗ.

Обов'язковими є:

поточний контроль – представлення ІНДЗ (15 балів), участь у практичних заняттях (25 балів). Сумарна оцінка за ІНДЗ та практичні завдання оцінюється як поточний контроль і становить максимум **40** балів.

ПМК проводиться у вигляді тесту із 60 пунктів та становить **60** балів. Тестування здійснюється онлайн з допомогою платформи Kahoot.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. У форс-мажорних ситуаціях навчання може проходити також в он-лайн формі (за погодженням з кафедрою).

Академічна доброчесність: виконані завдання магістрами мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями з опорою на представлені зразки оформлення необхідних для клінічних досліджень документів. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що його буде розглянуто згідно із заздалегідь визначеними процедурами у ЗВО (див. Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки, пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

- **Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:**

- Дотримання академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

- Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч. 6 статті 42 Закону України «Про освіту») :

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

- позбавлення академічної стипендії;

- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

- Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 5 балів). Перескладання відбувається із дозволу кафедри за наявності поважних причин.

V. Підсумковий контроль

Навчальним планом передбачено іспит (3-ий семестр). Іспит може бути виставлений за умови накопичення магістром 75 балів за ПМК та два ІНДЗ.

Максимальна оцінка за іспит – 60 балів. Контрольна містить 60 питань та проводиться на платформі Kahoot онлайн.

Види тестових завдань:

- із вибором однієї правильної відповіді;
- із вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Докладніше про поточне та підсумкове оцінювання - за покликанням.
https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_potochne_pidsumkove_otsiniuvannia_znan.pdf

На іспит виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Форма проведення іспиту – усний екзамен.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН

1. Психологія безпеки особистості: предмет і завдання дисципліни
2. Місце психології безпеки особистості у психології як науці
3. Теоретико-методологічні засади інституціоналізації психології безпеки особистості
4. Огляд сучасних концепцій психології безпеки
5. Нейропсихологія безпеки особистості.
6. Професійна безпека як функціональний складник професійної діяльності
7. Психологія безпеки в особливих умовах професійної діяльності
8. Психологічна безпека: характеристики професійного здоров'я особистості
9. Зовнішні та внутрішні ризики та загрози безпеки особистості
10. Психологічна діагностика та моніторинг безпеки особистості
11. Технології забезпечення безпеки особистості на робочому місці
12. Технології психічного самозбереження
13. Індивідуально-психологічні якості особистості в контексті психологічної безпеки
14. Безпечна соціальна взаємодія в сучасному суспільстві
15. Психологія кадрової безпеки
16. Корупція та криміналізація суспільства: психологічні аспекти соціальної безпеки
17. Соціально-політичні фактори небезпеки

18. Психологічні наслідки корупції для особистості
19. Психологічні фактори та чинники кримінальної поведінки
20. Поняття економічної безпеки
21. Соціально-психологічні ознаки економічної безпеки особистості
22. Основні загрози та ризики економічній безпеці особистості
23. Якість життя та її зв'язок з безпекою особистості
24. Психологія багатства та бідності
25. Поняття інформаційно-психологічної безпеки
26. Джерела та засоби інформаційно-психологічного впливу на особистість
27. Соціально-психологічні фактори інформаційної небезпеки
28. Психологія впливу та маніпуляції та психологічна безпека
29. Психологічні технології захисту від маніпуляцій
30. Соціально-політичні конфлікти та тероризм: психологічні аспекти безпеки
31. Поведінка під час війни: психологічні аспекти
32. Психологічна допомога постраждалим від військових дій
33. Соціально-психологічна безпека особистості
34. Стратегії самозабезпечення безпеки особистості
35. Психогенні фактори у професійній діяльності
36. Поняття ризику та загрозової поведінки
37. Фактори психічної стійкості суб'єкта діяльності
38. Психологічні особливості деструктивної поведінки особистості
39. Психологія безпеки особистості у клінічній практиці
40. Психологія освітнього середовища
41. Психологія безпеки особистості в умовах психотерапевтичного втручання та консультування
42. Соціальні мережі та психологічна небезпека
43. Загрози та ризики психологічній безпеці в освітньому середовищі
44. Класифікація масових психічних явищ та їх небезпеки для особистості
45. Психологічні аспекти пост-травматичних ситуацій та їх психологічний супровід
46. Інформаційні технології як фактор небезпечного впливу на суспільство та особистість
47. Соціальні норми та цінності як регулятори безпечної поведінки
48. Механізми психологічного захисту як регулятори безпеки особистості
49. Копінг-стратегії та їх значення у забезпеченні безпеки особистості
50. Організаційне середовище та кадрова безпека: психологічні особливості
51. Негативні наслідки тривалого перебування в небезпеці з точки зору психології безпеки
52. Психологічна безпека особистості та її компоненти
53. Професійна безпека особистості та її структурні компоненти
54. Стратегії розв'язання конфліктів в освітньому середовищі у контексті безпеки особистості
55. Стратегії психологічного захисту особистості у соціально-напруженій ситуації
56. Віктимна поведінка, її ознаки та методи психологічної корекції
57. Психологічні ресурси самозбереження особистості та їх детермінанти

58. Психологічні технології самозбереження особистості в умовах емоційного дистресу
59. Тілесно-орієнтовані практики заземлення та центрування в роботі з клієнтами.
60. Безпека психолога та психотерапевта: інструменти профілактики професійного вигорання

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Екзамен
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Обов'язкова література

1. Лазорко О.В. Психологія професійної безпеки особистості [текст] : монографія / О.В. Лазорко, – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 380 с.
2. Психологія професійної безпеки: технології конструктивного самозбереження особистості [текст] : колективна монографія / О. Лазорко, Ж. Вірна, Л. Акімова [та ін.] ; за ред. Ж. Вірної. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 588 с. 2. Психологія професійної компетентності медичних сестер: адаптаційний вимір [текст] : колективна монографія / О.В. Лазорко, П.Д. Гайдучик, А.М. Лазько [та ін.] ; за ред. Ж. Вірної. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 220 с.
3. Лазорко О.В., Ефекти самоуправління професійною безпекою особистості. Духовність. Цінності. Психологія [монографія] / гол. ред. М. Ледзінська, І. Філіппова. Луцьк: Волиньполіграф, 2018. С. 160–167.
4. Edmondson, A.C. (2019). *The fearless organisation: Creating psychological safety in the workplace for learning, innovation, and growth*. John Wiley & Sons: New Jersey, USA.

Додаткова література

1. Діагностика психологічної безпеки особистості фахівця екстремального виду діяльності: посібник / І. І. Приходько. – Х. : НАНГУ, 2017. – 76 с.
2. Жарков Я.М., Дзюба М.Т., Замаруєва І.В., ін. Інформаційна безпека особистості, суспільства, держави: Підручник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. – 274 с.
3. Dana, D., & Porges, S. W. (2018). *The polyvagal theory in therapy: Engaging the rhythm of regulation*. W.W. Norton & Company.
4. Edmondson, A. C., & Lei, Z. (2014). Psychological safety: The history, renaissance, and future of an interpersonal construct. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 1(1), 23–43. doi:10.1146/annurev-orgpsych-031413-091305
5. Лазорко О.В. (2021) Ресурсна модель емоційної безпеки професіонала. Scientific research of the XXI century. Volume 1: collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, Los Angeles: GS publishing service, P. 421-429. DOI: 10.51587/9781-7364-13302-2021-001-421-429

6. Lazorko Olha et al. (2021). Psychological Security of the Individual as a Functional Component of Professional Activity. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(4), 455-473. <https://doi.org/10.18662/brain/12.4/259>
7. Lazorko Olha et al. (2021). Professional Safety of Personality: System Regularities of Functioning and Synergetic Effects of Self-Organization. *Postmodern Openings*, 12(2), 170-190. <https://doi.org/10.18662/po/12.2/302>
8. Lazorko Olha et al. (2021). The Safety of Professionalization Subjects in Psychological and Neuropsychological Aspects. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(1), 19-39. <https://doi.org/10.18662/brain/12.1/168>
9. Lazorko Olha et al. (2022). Psychological Safety of the Individual in Normal and Extreme Conditions of Professional Activity: Neurophysiological Aspects. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1), 324-346. <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/287>
10. Porges, S. W. (2004). Neuroception: A subconscious system for detecting threats and safety. *Zero to Three (J)*, 24(5), 19-24.
11. Porges, S. W. (2011). *The Polyvagal Theory: Neurophysiological Foundations of Emotions, Attachment, Communication, and Self-Regulation*. 1st Edn. New York, NY: W. W. Norton.
12. Shannon B. Wanless (2016) The Role of Psychological Safety in Human Development, *Research in Human Development*, 13:1, 6-14.